

Avalik konsultatsioon

EKP juhend pankade tegevusloataotluste hindamise kohta ja EKP juhend *fintech*-krediidasutuste tegevusloataotluste hindamise kohta

Küsimused ja vastused

1 Mida kujutab endast pank? Miks on pangal vaja tegevusluba?

Pank (kapitalinõuete määruuses kasutatakse mõistet „krediidasutus või investeerimisühing“) on ettevõtte, kelle tegevuseks on hoiuste või muude tagasimakstavate vahendite võtmine avalikkuselt ning oma arvel ja nimel laenu andmine. Need tegevused on reguleeritud õigusaktidega, et kaitsta avalikkust ja suurendada usaldust finantssüsteemi vastu. Tegevusloa saamise nõue takistab pangandusturule siseneda sellistel krediidasutustel, kes võivad ohustada finantssüsteemi stabiilsust, ning tagab, et turule sisenenud krediidasutused järgivad minimaalseid kaitsestandardeid ja on seega piisavalt elujõulised. Lisaks võimaldab tegevuslubade andmine tagada, et krediidasutused täidavad kõiki kohaldatavaid Euroopa Liidu ja riigisiseseid õigusnõudeid.

Euroopa Keskpangal (EKP) on ainupädevus anda pankadele tegevuslubasid euroalal. Tegevusloa nõue kehtib nii EKP otsese järelevalve alla kuuluvatele olulistele krediidasutustele kui ka riiklike pädevate asutuste otsese järelevalve alla kuuluvatele vähem olulistele krediidasutustele. Tegevusloa andmise protsessis teeb EKP tihedat koostööd riiklike pädevate asutustega. Taotlused esitatakse alati panga asukohariigi pädevale asutusele, kuid lõpliku hinnangu annab EKP.

2 Kui palju tegevuslubasid on väljastatud alates EKP pangandusjärelevalve tegevuse algusest?

Alates 4. novembrist 2014, mil EKP asus täitma pangandusjärelevalve ülesandeid, kuni 31. detsembrini 2016 esitati EKP-le 68 tegevusloataotlust. Selle ajavahemiku jooksul on EKP välja andnud 37 krediidasutuse tegevusluba.

Ühtki taotlust ei ole tagasi lükatud, kuid mõned taotlused võeti tagasi enne, kui riiklik pädev asutus jõudis teha EKP-le ettepaneku langetada negatiivne otsus. Mõne taotluse tagasivõtmise põhjuseks on olnud muutused taotleva üksuse tegevusplaanides, mitme taotluse puhul on hindamismenetlus veel käimas.

Samal ajal on suurenenud *fintech*-krediidasutuste tegevusloataotluste osakaal. Alates 2016. aasta juulist on sellise tegevusloataotluse menetluse läbinud kuus

krediidiasutust. Riiklikud pädevad asutused on hinnanud ka muid finantstehnoloogiaga seotud tegevusloataotlusi, kuid ühtki sellekohast tegevusluba ei ole väljastatud, kuna taotlejaid ei ole peetud krediidiasutuseks.

3 Miks juhendid avaldatakse?

Juhendid avaldatakse kooskõlas EKP eesmärgiga suurendada siseprotsesside ja hindamiskriteeriumide läbipaistvust.

Viimastel kuudel on EKP ja riiklikud pädevad asutused teinud tihedat koostööd tavade ja põhimõtete ühtlustamiseks, tuginedes Euroopa pangandusjärelevalve esimese kolme tegevusaasta kogemustele. See koostöö aitab tagada kõigi tegevusloataotluste võrdse käsitlemise kogu euroalal alates protsessi algusest ehk suhtlusest taotleva üksusega.

Esimeses juhendis kirjeldatakse tegevusloataotluste üldist protsessi ja antakse ülevaade hindamiskriteeriumidest, järgnevast menetlusest ja võimalikest tulemustest. Teises juhendis antakse tegevusjuhised *fintech*-ärimudeliga krediidiasutuste tegevusloataotluste järelevalvealaseks hindamiseks. Juhendid ei ole õiguslikult siduvad.

4 Millised on tegevusloa saamise nõuded?

Panga tegevusluba taotlevad üksused peavad tõendama, et nad täidavad ELi ja riigisiseseid õigusnõudeid (kapitalinõuete direktiivi artiklid 8–14). Tegevusloa nõuded puudutavad paljusid valdkondi, sealhulgas hoitava kapitali mahtu, aktsionäride ja juhtkonna liikmete sobivust ning üksuse äritegevuse asjakohasust, mis hõlmab äriplaani, üldjuhtimist, sisekontrolli, riskihaldust jne.

Krediidiasutuse tegevusloataotlusi hinnatakse kohaldatavate nõuete alusel ja lähtuvalt krediidiasutuste järelevalves kehtivast üldisest usaldatavusnõuete raamistikust. Selle raamistiku kohaselt tuleb näiteks hinnata, kas taotleva üksuse kavandatavad tegevused ja ärimudel hõlmavad panganduse põhitegevusalasid – hoiuste võtmist ja laenude andmist, ning kas krediidiasutuste üldine usaldatavusraamistik on kavandatavate tegevuste jaoks kõige õigem ja sobivam.

Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) on avaldanud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles esitatakse põhjalik loetelu tegevusloataotluses nõutud teabest. Iga tegevusloataotlust hinnatakse eraldi ja proportsionaalselt, lähtudes taotleva üksuse eeldatavast süsteemsest tähtsusest ja prognoositavast riskiprofiilist.

5 Kas juhendite avaldamine tähendab, et olemasolevad pangad peavad uuesti tegevusluba taotlema?

Ei. Juhend pankade tegevusloataotluste hindamise kohta ja juhend *fintech*-krediitiasutuste tegevusloataotluste hindamise kohta käsitlevad üksnes uue või laiendatud tegevusloa taotlemist. Seega ei toimu juba väljastatud tegevuslubade uut hindamist. Tegevusloa saanud pankade vastavust asjaomastele nõuetele jälgitakse pideva järelevalve käigus.

6 Kas nõuded on liikmesriigiti erinevad?

Pankadele tegevuslubade andmisel peab EKP täitma kõiki asjakohaseid ELi õigusnõudeid, sealhulgas kapitalinõuete direktiivi rakendavaid riigisiseseid õigusakte, mis sisaldavad tegevusloa nõudeid.

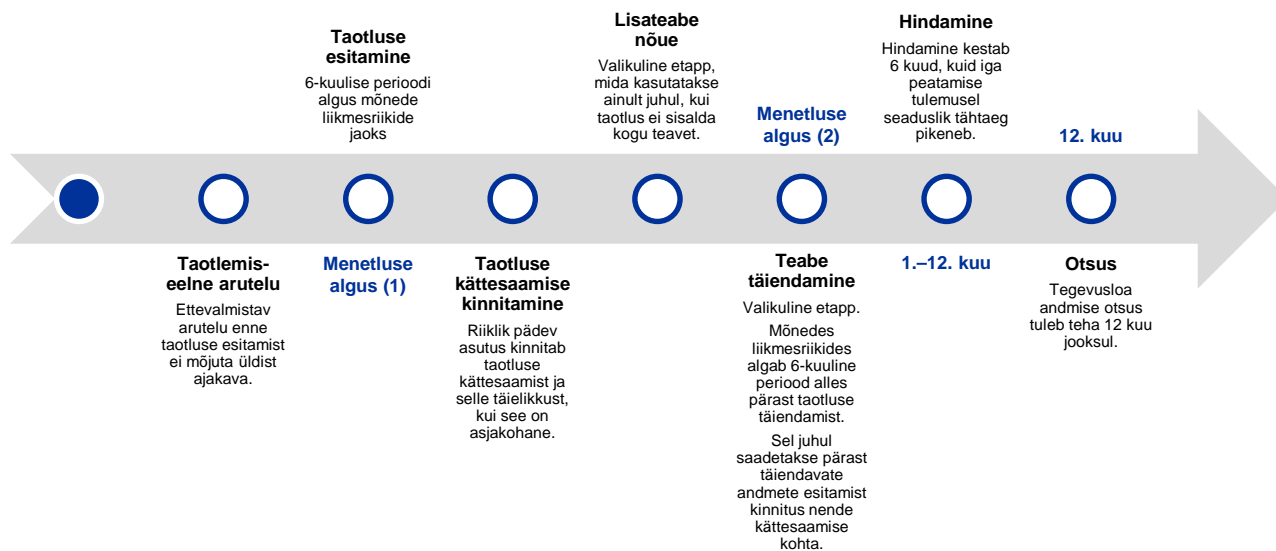
Euroala riikide vahel esineb siiski erinevusi, näiteks otsustusprotsessiga seotud ajakavades või lubatavate tegevusvaldkondade ulatuses. EKP püüab neid erinevusi võimaluse korral ühtlustada, kuid rakendab siiski asjakohast riigisisest õigust.

7 Milline on hindamisprotsess ja kui kaua see kestab?

Tegevusloataotluse hindamisprotsessi pikkust mõjutab mitu tegurit, näiteks taotluse terviklikkus, taotleja esitatud andmete kvaliteet ning kavandatud tegevuste keerukus ja riskiprofiil. Järelevalveasutused lähtuvad hindamisel proportsionaalsuse põhimõttest.

Ühtlasi tuleb silmas pidada, et liikmesriigid on kapitalinõuete direktiivi oma riigi õigusesse üle võtnud eri viisil. Seega esineb euroala riikide lõikes mõningaid erinevusi, eelkõige hindamisprotsessi algusajal. Mõne liikmesriigi seadustes nähakse ette ka lühem ajaperiood otsuse vastuvõtmiseks.

Kõik taotlused esitatakse esmajärjekorras panga asukohariigi pädevale asutusele. Lõpliku otsuse teeb EKP, kellel on ainupädevus anda pankadele tegevuslubasid euroalal.

8 Kas on olemas eraldi menetlus, mida kohaldatakse Brexiti tulemusel euroala riikidesse ümberasuvate pankade suhtes?

Pangad, kes soovivad ümber asuda euroalale, peavad tõendama, et nad täidavad asjakohastes ELi ja riigisisestes õigusaktides ning järelevalvestandardites sätestatud nõudeid. Paljudel juhtudel kaasneb ümberasumisega tegevusloa saamise nõue ja/või muud liiki järelevalveotsuse tegemine. Muu hulgas eeldatakse ümberasumatelt pankadelt reaalsete pangategevuste läbiviimist, piisavat töötajate arvu, operatsioonilist sõltumatust ja nõuetekohast riskihaldusraamistikku.

Kõiki taotlusi käsitletakse kooskõlas kohaldatava tegevuslubade andmise menetlusega. Brexitist tulenevalt ümber asuda soovivatele pankadele ei ole kehtestatud eraldi menetlust.

Sellekohast teavet saab lisaks [EKP pangandusjärelevalve veebilehelt](#).

9 Miks on *fintech*-pankadele koostatud eraldi juhend?

Fintech-pankade tegevusloataotluste ja seonduvate päringute arv üha suureneb. Seetõttu on EKP ja riiklike pädevate asutuste järelevalveksperdid leppinud kokku *fintech*-pankadele tegevuslubade andmise ühtsetes põhimõtetes. Selleteemaline

juhend hõlmab järelvalvealase hindamise aspekte, mis puudutavad eelkõige *fintech*-ärimudeliga panku, kuid mida saab kohaldada ka traditsioonilise ärimudeliga pankade suhtes. Näiteks võib tuua juhtkonnaliikmetelt eeldatavad tehnilised teadmised ja oskused; vajaduse korral võib juhatuse liikmeks nimetada finantstehnoloogia peaspetsialisti.

Juhendi eesmärk on sisse seada ühtsed põhimõtted, mille alusel hinnatakse uute *fintech*-pankade tegevusloataotlusi ning taotlusi juba tegutsevate (nii oluliste kui ka vähem oluliste) krediidasutuste selliste spetsialiseeritud tütarettevõtjate loomiseks, kes kasutavad finantstehnoloogiapõhist ärimudelit. See aitab EKP-l ja riiklikel pädevatel asutustel tagada, et tegevusloataotlusi hinnatakse järjepidevalt ning *fintech*-pankadega seotud riske on asjakohaselt ja proportsionaalselt arvesse võetud. Üldised põhimõtted, mida EKP kohaldab kõigi euroala pankade tegevuslubade väljastamisel, kehtivad jätkuvalt ka *fintech*-pankadele tegevuslubade andmisel.